

## **Tverrfaglig samarbeid rundt barn – når åpner taushetsplikten for deling?**

*Av advokat Ragnhild Kverneland jobber med barnerett, barnevern, forvaltningsrett og helserett hos advokatfirmaet Dehn.*

Publisert 10. desember 2025: [\(24\) Tverrfaglig samarbeid rundt barn – når åpner taushetsplikten for deling? | LinkedIn](#)

Når barn og familier har sammensatte behov, er tverrfaglig samarbeid ofte helt avgjørende for å gi riktig hjelp i tide. Samtidig er både forvaltningsmessig taushetsplikt og profesjonsbestemt taushetsplikt svært streng, både etter forvaltningsloven, barnevernsloven, helse- og omsorgstjenesteloven og helsepersonelloven.

Hovedregelen er enkel: opplysninger om noens personlige forhold kan ikke deles med andre, med mindre det finnes klar lovhjemmel eller et gyldig samtykke fra den opplysningene gjelder.

Når kan tverrfaglig samarbeid skje lovlig?

### **De viktigste «nøklen» til lovlig samarbeid er:**

- Samtykke fra den registrerte

Forvaltningsloven og helsepersonelloven åpner for at taushetsbelagte opplysninger kan deles når den de gjelder, samtykker til det.

I praksis er dette hovedveien inn til lovlig tverrfaglig samarbeid mellom skole, barnevern, helse og andre tjenester.

- Lovpålagt opplysningsplikt eller opplysningsrett

En rekke tjenester har plikt til å gi opplysninger til barnevernet, selv om opplysningene ellers er underlagt taushetsplikt, når det er grunn til å tro at barnet utsettes for alvorlig omsorgssvikt, alvorlig sykdom uten oppfølging, alvorlige atferdsvansker eller mulig menneskehandel.

Særlovgivningen (bl.a. barnevernloven, barnehageloven, opplæringsloven, helsepersonelloven) gir detaljerte regler om når opplysninger skal eller kan gis til barnevernet.

- Fare for liv eller alvorlig helseskade

Både forvaltningsloven og helsepersonelloven åpner for å gi taushetsbelagte opplysninger videre når tungtveiende private eller offentlige interesser tilsier det, for eksempel for å avverge fare for liv eller helse.

I alle andre situasjoner er gyldig samtykke det som gjør tverrfaglig samarbeid mulig.

### **Hvem kan samtykke?**

- Voksne (over 18 år) har som hovedregel full samtykkekompetanse til behandling og deling av egne personopplysninger.
- For barn er det normalt de som har foreldreansvar som samtykker.
- Samtidig har barn en egen medbestemmelses- og selvbestemmelsesrett etter barnekonvensjonen art. 12 og barneloven §§ 31 og 33 – barn skal høres i saker som angår dem, og deres mening skal tillegges større vekt med økende alder og modenhet.

- I helseretten har barn selvstendig samtykkekompetanse til helsehjelp fra 16 år, og nærmeste pårørende kan samtykke på vegne av enkelte pasienter over 16 som ikke er i stand til å vurdere spørsmålet selv.
- For alle forvaltningsorgan (skole, barnevern, PPT osv.) har barn egen samtykkekompetanse når de er 15 år.

For tverrfaglig samarbeid rundt barn betyr dette at både foreldrenes samtykke og barnets medvirkning bør ivaretas, selv der barnet ikke formelt har full samtykkekompetanse.

### **Hva må til for at et samtykke er gyldig?**

Et samtykke skal etter personvernforordningen (GDPR) være frivillig, spesifikt, informert og utvetydig.

I praksis innebærer dette at et godt samtykke bør:

- **Frivillig** – ingen press; samtykket kan når som helst trekkes tilbake, og den som innhenter samtykket skal opplyse tydelig om dette.
- **Spesifikt** – det må være klart

**HVORFOR** opplysningene deles (formålet)

**HVEM** som skal motta opplysningene (så konkret som mulig)

**HVA** slags samarbeid og hvilke typer opplysninger det gjelder

**PÅ HVILKEN MÅTE** samarbeidet skal skje (møter, journal, telefon mv.)

**HVOR LENGE** samtykket skal gjelde – sett alltid en tidsfrist og avtal evaluering.

- **Informert** – den det gjelder må forstå hva samtykket innebærer, hvilke opplysninger som skal deles, og hvilke konsekvenser det kan få å si ja. Jo mer sårbar situasjonen er, desto mer forklaring kreves.
- **Uttrykkelig** – samtykket bør være skriftlig, enten digitalt (f.eks. via HelseNorge) eller på papir, og lagres i journal/sak med kopi til den som har samtykket.

### **Konsekvenser ved ugyldig samtykke**

Dersom samtykket ikke oppfyller kravene, vil deling av opplysninger ofte innebære et brudd på lovpålagt taushetsplikt. Brudd på taushetsplikt er straffbart etter straffeloven § 209, og i noen tilfeller etter § 210, i tillegg til eventuelle straffebestemmelser i særlovgivningen.

I praksis kan det også få betydelige konsekvenser for tilliten mellom familien og tjenestene, og for barnets vilje til å søke hjelp senere.

### **Hva bør dere gjøre nå?**

For foreldre:

- Les samtykkeskjemaene nøye, still spørsmål og be om å få vite hvem, hva, hvorfor og hvor lenge.
- Be om at samtykket tidsbegrenses og evalueres jevnlig.
- Sørg for at barnet blir informert og får si sin mening, tilpasset alder og modenhet.